A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2010. november 16.*

A C-261/09. sz. ügyben,

az EU 35. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában amelyet az Oberlandesgericht Stuttgart (Németország) a Bírósághoz 2009. július 14-én érkezett, 2009. június 29-i határozatával terjesztett elő az előtte folyamatban lévő,

a **Gaetano Mantello**

ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot tanácselnökök, M. Ilešič, J. Malenovský, U. Lõhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, C. Toader (előadó) és M. Berger bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. július 6-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a német kormány képviseletében S. Unzeitig és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében T. Papadopoulou és G. Karipsiadis, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében M. Muñoz Pérez, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében G. de Bergues és B. Beaupère-Manokha, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili avvocato dello Stato,

– a holland kormány képviseletében M. de Ree, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében M. Dowgielewicz, meghatalmazotti minőségben,

– a svéd kormány képviseletében A. Falk és C. Meyer-Seitz, meghatalmazotti minőségben,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében S. Hathaway, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Lee barrister,

– az Európai Bizottság képviseletében S. Grünheid és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2010. szeptember 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o., a továbbiakban: kerethatározat) 3. cikke 2. pontjának és különösen a *ne bis in idem* elvének az értelmezésére irányul.

2 E kérelmet az olasz hatóságok által, a kokain kereskedelem Vittoria (Olaszország) régióban történő megszervezésével gyanúsított G. Mantello és 76 másik személy ellen, büntetőeljárás lefolytatása végett kibocsátott európai elfogatóparancsnak a Németországban történő végrehajtásával kapcsolatos eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A kerethatározat első, ötödik, nyolcadik, tizedik és tizenkettedik preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„(1) Az 1999. október 15–16-i tamperei Európai Tanács következtetései és különösen azok 35. pontja szerint a tagállamok között az olyan személyekre vonatkozó alakszerű hivatalos kiadatási eljárást, akik jogerős elítélésüket követően menekülnek az igazságszolgáltatás elől, el kell törölni, a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyeket érintő kiadatási eljárást pedig fel kell gyorsítani.

[…]

(5) Az Uniónak abból a kitűzött céljából, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségévé váljon, következik a tagállamok közötti kiadatás eltörlése és annak az igazságügyi hatóságok közötti átadási rendszerrel való

felváltása. Emellett az elítéltek vagy gyanúsítottak – büntetőítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő – átadásának új, egyszerűsített rendszerének bevezetése lehetővé teszi a jelenlegi kiadatási eljárások bonyolultságának és a jelenlegi kiadatási eljárásokban rejlő késlekedés kockázatának a megszüntetését is. A tagállamok között mindeddig irányadó hagyományos együttműködési kapcsolatokat a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségében a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok szabad mozgásán nyugvó rendszernek kell felváltania mind az ítélethozatal előtti, mind az azt követő szakaszban.

[…]

(8) Az európai elfogatóparancs végrehajtásaként hozott határozatokat megfelelően ellenőrizni kell, ami azt jelenti, hogy annak a tagállamnak az igazságügyi hatósága határoz az átadásról, amelyben a keresett személyt elfogták.

[…]

(10) Az európai elfogatóparancs szabályozása a tagállamok közötti nagyfokú bizalomra épül. Végrehajtása csak abban az esetben függeszthető fel, ha a tagállamok egyike súlyosan és tartósan megsérti az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (1) bekezdésében rögzített alapelveket, és ezt a Tanács a Szerződés 7. cikkének (1) bekezdése szerint, a 7. cikkének (2) bekezdésében rögzített következményekkel megállapítja.

[…]

(12) E kerethatározat tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és összhangban van az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében elismert és az Európai Unió alapjogi kartájában, különösen annak VI. fejezetében kifejezésre juttatott alapelvekkel. E kerethatározat egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely tiltja olyan személy átadásának megtagadását, aki ellen európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, amennyiben objektív okok alapján feltehető, hogy az elfogatóparancs kibocsátására azért került sor, hogy az adott személyt neme, faji vagy vallási hovatartozása, etnikai származása, állampolgársága, anyanyelve, politikai meggyőződése vagy szexuális irányultsága alapján vonják büntetőeljárás alá, vagy megbüntessék, illetve feltehető, hogy helyzetét bármely fenti körülmény hátrányosan befolyásolhatja.

[…]”

4 A kerethatározat 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

5 A kerethatározat 2. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az Európai elfogatóparancs olyan cselekmények esetén bocsátható ki, amelyeknél a kibocsátó tagállam joga szerint a büntetési tétel felső határa legalább tizenkét havi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés, illetve ha a szabadságvesztést kiszabó ítéletet vagy a szabadságelvonással járó intézkedést már meghozták, ennek időtartama legalább négy hónap.

(2) E kerethatározat értelmében és a cselekmény kettős büntethetőségének mérlegelése nélkül az európai elfogatóparancs alapján átadásra kerül sor az alábbi bűncselekmények esetében, ha ezeknél a kibocsátó tagállam joga szerint a kibocsátó tagállamban a büntetési tétel felső határa legalább háromévi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés:

– bűnszervezetben való részvétel,

[…]

– kábítószerek és pszichotrop anyagok tiltott kereskedelme,

[…]”

6 A kerethatározat „Az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező megtagadásának okai” címet viselő 3. cikke szerint:

„A végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága (a továbbiakban »végrehajtó igazságügyi hatóság«) az alábbi esetekben tagadja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását:

[…]

2. ha a végrehajtó igazságügyi hatóság rendelkezésére álló információkból az derül ki, hogy a keresett személyt valamely tagállam ugyanazon cselekményért már jogerősen elítélte, feltéve hogy elítélése esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélkező tagállam joga szerint az már nem hajtható végre;

[…]”.

7 A kerethatározat „Határozat az átadásról” címet viselő 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az érintett személy átadásáról az e kerethatározatban előírt határidőkön belül és feltételek mellett a végrehajtó igazságügyi hatóság határoz.

(2) Ha a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy ítéli meg, hogy a kibocsátó tagállam által közölt információk nem elégségesek ahhoz, hogy az átadás kérdésében határozzon, kéri, hogy a szükséges kiegészítő információkat, különösen a 3–5. cikkre, valamint a 8. cikkre tekintettel, soron kívül bocsássák a rendelkezésére, és a 17. cikkben előírt határidők betartását szem előtt tartva határidőt szabhat ezek kézhezvételére.

(3) A kibocsátó igazságügyi hatóság bármilyen további hasznos információt bármikor megküldhet a végrehajtó igazságügyi hatóságnak.”

8 A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én Schengenben (Luxemburg) aláírt egyezmény (HL 2000.

L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o., a továbbiakban: SMVE) 54. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az ellen a személy ellen, akinek a cselekményét a Szerződő Felek egyikében jogerősen elbírálták, ugyanazon cselekmény alapján nem lehet egy másik Szerződő Fél területén büntetőeljárást indítani, amennyiben elítélés esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélet meghozatalának helye szerinti Szerződő Fél jogszabályainak értelmében azt többé nem lehet végrehajtani."

9 Az SMVE 57. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Ha egy Szerződő Fél egy személyt bűncselekmény elkövetésével gyanúsít, és e Szerződő Fél eljárni jogosult hatóságai szerint alaposan feltehető, hogy a gyanúsítás e személy ugyanazon cselekményével kapcsolatos, amelyet egy másik Szerződő Félnél már jogerősen elbíráltak, ezek a hatóságok – ha szükségesnek látják – a vonatkozó információk érdekében megkeresik annak a Szerződő Félnek az eljárni jogosult hatóságait, amelynek területén már határozatot hoztak.

(2) A kért információkat a lehető legrövidebb időn belül rendelkezésre bocsátják, és a továbbiakban a folyamatban lévő eljárás során figyelembe veszik."

10 Az Amszterdami Szerződés hatálybalépésének időpontjáról szóló, az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 1999. május 1-jén közzétett tájékoztatóból (HL L 114., 56. o.) kitűnik, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság az EU 35. cikk (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatával elfogadta a Bíróság hatáskörét az EU 35. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerinti eljárások lefolytatására.

A nemzeti jogok

A német jog

11 A kerethatározat 3. cikkének 2. pontját az európai elfogatóparancsról szóló, 2006. július 20-i (Europäischen Haftbefehlsgesetz – BGBI. 2006. I, 1721. o. [a továbbiakban: EuHbG]) német törvénnyel módosított, nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló, 1982. december 23-i német törvény (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen [a továbbiakban: IRG]) 83. §-ának 1. pontjával ültette át a német jogrendbe. E rendelkezés „Az engedélyezés kiegészítő feltételei" címet viseli, és a következőképpen szól:

„Nem engedélyezhető a kiadatás, ha

1. a keresett személyt valamely másik tagállam a megkeresés alapjául szolgáló ugyanazon cselekményért már jogerősen elítélte, feltéve hogy elítélése esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélkező tagállam joga szerint az már nem hajtható végre […].

[…]"

Az olasz jog

12 A köztársasági elnök 309. számú, „a drogfüggőség megelőzésére és kezelésére, a reszocializációra, valamint a kábítószerekre és a pszichotrop anyagokra vonatkozó jogszabályok [...] egységes szerkezetbe foglalt szövegéről” szóló 1990. október 9-i rendeletének (a továbbiakban: D.P.R. n. 309/90) 73. és 74. cikke a következőképpen szól:

„73. cikk: Kábítószer vagy pszichotrop anyag jogellenes előállítása és forgalomba hozatala

(1) Aki […] kábítószert vagy pszichotrop anyagot a 17. cikk szerinti engedély nélkül feldolgoz, előállít, gyárt, kivon, finomít, elad, eladás céljából kínál vagy ajánl, bármilyen jogcímen átad vagy átvesz, terjeszt, kereskedelmi forgalomba bocsát, megszerez, szállít, az országból kivisz, oda bevisz, más számára birtokban tart, küld, az ország területén átvisz vagy az ország területén történő átvitelre felad, bármely célból megőriz, hat évtől húsz évig terjedő szabadságvesztéssel és 26 000 eurótól 260 000 euróig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

[…]

(6) Ha a cselekményt három vagy több személy együtt követi el, a büntetést súlyosítani kell.

74. cikk: Kábítószer vagy pszichotrop anyag jogellenes forgalomba hozatalára irányuló szövetkezés

(1) Ha három vagy több személy a 73. cikkben írt cselekmények közül többnek az elkövetése céljából szövetkezik, akkor a szövetkezést előmozdító, létrehozó, irányító, szervező vagy anyagilag támogató személy legalább húsz év szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A szövetkezés résztvevője legalább tíz év szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Ha a résztvevők száma tíz […], a büntetést súlyosítani kell.

[…]"

13 Az olasz büntetőeljárási törvénykönyv 649. cikke értelmében, a „jogerős büntetőítélettel vagy büntető végzéssel elítélt vagy felmentett vádlott ellen […] nem indítható ugyanazon cselekmény miatt újabb büntetőeljárás, még akkor sem, ha a cselekmény jogi minősítésének, súlyosságának vagy egyéb körülményeinek a megítélése megváltozott".

14 Az olasz kormány tájékoztatása szerint a Corte suprema di cassazione (olasz semmítőszék) ítélkezési gyakorlatából kitűnik ugyanakkor, hogy „a büntetőeljárási törvénykönyv 649. cikkében meghatározott kivételre csak abban az esetben lehet hivatkozni, ha a jogerős ítélet alapjául szolgáló cselekmény több bűncselekményt valósít meg, és a már jogerősen elbírált magatartás tényállási elemmé minősülhet át, és eltérő, vagy alternatív értékelés szerint szélesebb körű bűncselekményi kategóriába sorolhatóvá válik."

Az alapügy tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 A Tribunale di Catania (Olaszország) 2008. november 7-én európai elfogatóparancsot bocsátott ki G. Mantello ellen (a továbbiakban: elfogatóparancs), ez utóbbi büntetőeljárás lefolytatása céljából történő elfogása és az olasz hatóságoknak történő átadása céljából. Ezen elfogatóparancs egy nemzeti elfogatóparancson alapul, amelyet ugyanezen bíróság bocsátott ki 2008. szeptember 5-én G. Mantello és 76 társtettesként gyanúsított személy ellen.

16 Az elfogatóparancs alátámasztásaként G. Mantellót két bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják.

17 Egyfelől a 2004 januárja és 2005 novembere között az olaszországi Vittoriában, más olasz városokban, valamint Németországban egy – legalább tíz további személy részvételével tevékenykedő – bűnszervezet keretében kokainkereskedelemben vett részt. G. Mantello nem csupán a futár és a közvetítő szerepét töltötte be, hanem a kokain beszerzésének és forgalmazásának feladatát is ellátta. E bűncselekmények a D.P.R. n. 309/90 74. cikkének (1) és (3) bekezdése alapján az olasz jog szerint legalább húsz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendők.

18 Másfelől ezen időszak folyamán és ugyanezeken a helyeken, G. Mantello egyedül, vagy másokkal közösen eljárva társtettesként tiltott módon jutott kokainhoz, illetve kokaint birtokában tartott, szállított, eladott vagy harmadik feleknek átadott. E bűncselekmények elkövetője az olasz jog értelmében nyolctól húsz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, amely büntetést súlyosítani is lehet.

19 E tekintetben a súlyosító körülményekre is hivatkoznak G. Mantellóval szemben, amennyiben a hálózat közvetítésével kiskorú személy is kokainhoz jutott.

20 A nemzeti elfogatóparancsban közölt adatok szerint 2004 januárja óta több különböző hatóság nyomozott Vittoria területén kokain tiltott kereskedelme ügyében. A nyomozások során többek között nagyszabású telefonlehallgatásokat hajtottak végre, amelyek lévén fény derülhetett a két bűnszervezetet magában foglaló, szervezett hálózat létére, amely lehetővé tette a D.P.R. n. 309/90 74. cikkének alkalmazását. Egyébként G. Mantello 2005. január 19. és szeptember 13. közötti telefonhívásainak lehallgatása megerősítette utóbbinak az említett hálózatban való részvételét. Emellett a nyomozók állandó megfigyelés alatt tartották G. Mantellót bizonyos utazásai során, nevezetesen a 2005. július 28-án Szicíliából (Olaszország) Milánóba, a 2005. augusztus 12-én Szicíliából Esslingbe (Németországba) és a 2005. szeptember 12-én Szicíliából Cataniába tett útja során.

21 Ez utóbbi útja során G. Mantello 150 g kokaint vásárolt Esslingenben, majd visszatértekor, 2005. szeptember 13-án este a cataniai vasútállomás kijáratánál a vasúti rendőrség igazoltatta, és az átvizsgálás során két 599-719 egyéni adagnak megfelelő 9,5 g, illetve 145,96 g kokaint tartalmazó zacskót találtak nála.

22 A Tribunale di Catania 2005. november 30-i ítéletével G. Mantellót három év, hat hónap, húsz nap szabadságvesztés-büntetésre, valamint 13 000 euró pénzbüntetésre ítélte. Vádiratában az ügyész G. Mantello terhére rótta, hogy 2005. szeptember 13-án Cataniában összesen 155,46 g, további értékesítésre szánt kokaint birtokolt tiltott módon. A Tribunale di Catania e cselekményeket bizonyítottnak találta. G. Mantello kérelmére a bíróság rövidített eljárásban hozott határozatot, ami lehetővé tette G. Mantello számára a büntetésének csökkentését. A Corte d'appello di Catania (cataniai fellebbviteli bíróság) 2006. április 18-i ítéletével helybenhagyta ezt az ítéletet.

23 Ezt követően a Tribunale di Catania G. Mantello büntetését csökkentette, és ekképpen G. Mantello ténylegesen csupán tíz hónap, húsz napot töltött le a szabadságvesztés-büntetéséből, és a pénzbüntetésének összegét is csökkentették.

24 A Generalstaatsanwaltschaft Stuttgart (stuttgarti főügyészség), miután a Schengeni Információs Rendszerből (SIS) tudomást szerzett az elfogatóparancsról, 2008. december 29-én lakásán letartóztatta G. Mantellót, és az Amtsgericht Stuttgart elé állította. Előállítása folyamán G. Mantello nem egyezett bele a kibocsátó igazságügyi hatóságnak történő átadásába, és nem mondott le a specialitás szabályára való hivatkozás lehetőségéről. Az ügyészség kérésére az Oberlandesgericht Stuttgart 2009. január 22-én megkérte az olasz hatóságokat, vizsgálják meg, hogy a Tribunale di Catania 2005. november 30-i ítélet mennyiben akadálya az elfogatóparancs végrehajtásának.

25 Miután nem kapott információt ezektől a hatóságoktól, az Oberlandesgericht Stuttgart 2009. március 20-én úgy határozott, hogy felfüggeszti az európai elfogatóparancs végrehajtását. Tekintettel az alapügyben felmerült ténybeli és jogi nehézségekre, e bíróság G. Mantello számára védőt rendelt ki.

26 Ezt követően, és a végrehajtó igazságügyi hatóságtól származó információkérésre válaszul, a Tribunale di Catania vizsgálóbírája – mint az elfogatóparancsot kibocsátó igazságügyi hatóság – 2009. április 4-én végül közölte, hogy a 2005. november 30-i ítélet nem akadálya az elfogatóparancsban meghatározott eljárásoknak, és ekképpen nem a *ne bis in idem* elvének hatálya alá tartozó esetről van szó. A stuttgarti főügyészség így az elfogatóparancs végrehajtását kérte a kérdést előterjesztő bíróságtól.

27 Az Oberlandesgericht Stuttgart ugyanakkor felteszi a kérdést, hogy megtagadhatja-e a szervezett bűnözés bűncselekménye miatt kibocsátott elfogatóparancs végrehajtását, amennyiben szerinte az olasz nyomozók már a G. Mantellóval szemben kokain-továbbértékesítés céljából történő birtoklása miatt kiszabott ítélethez vezető nyomozás időpontjában rendelkeztek elegendő bizonyítékkal ahhoz, hogy bíróság elé állítsák, és az elfogatóparancsban megjelölt vádpontok, nevezetesen bűnszervezet tagjaként elkövetett kábítószer-kereskedelem miatt büntetőeljárást indítsanak ellene. A nyomozók azonban a nyomozás érdekében, e kereskedelem leleplezése és a többi résztvevő letartóztatása céljából visszatartották ezeket az információkat és a rendelkezésükre álló bizonyítékokat a vizsgálóbíró elől, és nem kérték e cselekmények tekintetében a büntetőeljárás megindítását.

28 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a német jogban a Bundesgerichtshof értelmezése szerint a szervezetten elkövetett bűncselekmények miatt főszabály szerint csak akkor lehet valakivel szemben utólagosan eljárást indítani, ha egyfelől korábban az ilyen szervezet tagjának csak az egyénileg elkövetett cselekménye volt a korábbi vád és bírósági eljárás tárgya, és másfelől a vádlott nem bízhatott jogosan abban, hogy a korábbi eljárás a szervezet minden bűncselekményére kiterjedt. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor nem ért teljesen egyet a Bundesgerichtshof ezen álláspontjával. Egy harmadik feltétel hozzáadását javasolja ugyanis, mely szerint az egyénileg elkövetett cselekmény miatti bírósági határozat időpontjában a nyomozó hatóságoknak nem lehetett tudomása további egyénileg vagy szervezetten elkövetett cselekményekről, ami viszont nem valósult meg az olasz nyomozó hatóságok esetében.

29 Egyébként ez a bíróság rámutat, hogy egyfelől az alapeljárásban nem volt határokon átnyúló elem, mivel a lehetséges *idem* a kibocsátó tagállamból, nem pedig más tagállamból származó igazságügyi hatósági határozat. Másfelől az említett bíróság megállapítja, hogy az európai elfogatóparancs keretében az „ugyanazon cselekmény" fogalmát a Bíróság eddig még nem értelmezte. E bíróság felteszi a kérdést, hogy e tekintetben az SMVE keretében kialakított ítélkezési gyakorlat átültethető-e az alapeljárásban szereplő helyzetre.

30 E körülmények között az Oberlandesgericht Stuttgart az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Azt a kérdést, hogy a […] kerethatározat 3. cikkének 2. pontja szerinti »ugyanazon cselekményről« van-e szó:

a) a kibocsátó tagállam joga,

b) a végrehajtó tagállam joga vagy

c) az »ugyanazon cselekmény« fogalmának uniós jogi önálló értelmezése alapján kell megítélni?

2) A kábítószer tiltott behozatala a kerethatározat 3. cikkének 2. pontja szerinti »ugyanazon cselekmény«-e, mint a kábítószer tiltott kereskedelme céljából létrehozott szervezetben való részvétel, amennyiben a nyomozó hatóságok a behozatal elbírálása időpontjában olyan információkkal és bizonyítékokkal rendelkeztek, amelyek megalapozták a szervezetben való részvétel alapos gyanúját, azonban nyomozástaktikai okokból nem adták át a bíróságnak ezen információkat és bizonyítékokat, továbbá nem emeltek vádat emiatt?”

31 A kérdést előterjesztő bíróság kérésére, amelyet e bíróságnak az olasz hatóságok által kért átadási eljárás elhúzódása miatti aggodalma motivált, hogy a kijelölt tanács megvizsgálta a jelen ügynek az eljárási szabályzat 104b. cikke szerinti sürgősségi eljárásban történő elbírálásának szükségességét. Az említett cikk 1. §-a negyedik bekezdésének alkalmazásával hozott 2009. július 20-i határozatával a kijelölt tanács a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy nem ad helyt e kérelemnek.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

32 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné megtudni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között megtagadhatja-e az elfogatóparancs végrehajtását a kerethatározat 3. cikkének 2. pontja alapján.

33 Az első feltett kérdésből, amely arra vonatkozik, hogy az említett 3. cikk 2. pontjában szereplő „ugyanazon cselekmény" fogalom az uniós jog önálló fogalmának minősül-e, kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság szerint, amennyibe e fogalmat kizárólag a kibocsátó tagállam vagy a végrehajtó tagállam joga szerint kell értelmezni, e bíróságnak át kellene adnia G. Mantellót. Ez lenne a helyzet, mivel egyfelől a német jogban a Bundesgerichtshof értelmezése szerint a szervezetten elkövetett bűncselekmények miatt főszabály szerint csak akkor lehetséges valakivel szemben utólagosan eljárást indítani, ha az ilyen szervezet tagjának csak az egyénileg elkövetett cselekménye volt a korábbi vád és bírósági eljárás tárgya, és a vádlott nem bízhatott jogosan abban, hogy a korábbi eljárás a szervezet minden bűncselekményére kiterjedt. Másfelől az olasz semmitőszéknek a jelen ítélet 14. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatára, és a jelen ítélet 26. pontjában szereplő, a Tribunale di Catania vizsgálóbírája által a kérdést előterjesztő bíróság számára 2009. április 4-én szolgáltatott információkra

figyelemmel, e bíróság 2005. november 30-án hozott ítélete az olasz jog szerint nem akadálya az elfogatóparancsban szereplőkhöz hasonló cselekmények miatti büntetőeljárás lefolytatásának.

34 Ugyanakkor amennyiben az „ugyanazon cselekménynek" a kerethatározat 3. cikkének 2. pontjában szereplő fogalmát az uniós jog önálló fogalmának kell tekinteni, második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy – a Németország, illetve Olaszország legfelsőbb bíróságai által értelmezett német, illetve olasz joggal ellentétben – a kerethatározat e rendelkezése megköveteli-e adott személy ellen egy elkülönült cselekményre vonatkozó jogerős ítélet tárgyát képezőnél szélesebb körű bűncselekmények miatti büntetőeljárás lefolytatásához, hogy az ezen jogerős ítélet alapjául szolgáló első vád időpontjában a nyomozó hatóságoknak ne legyen tudomásuk további egyénileg, vagy szervezetten elkövetett cselekményekről, ami viszont nem valósult meg az olasz nyomozó hatóságok esetében.

35 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a kerethatározat 1. cikkének (1) és (2) bekezdéséből, valamint ötödik és hetedik preambulumbekezdéséből következően a kerethatározat célja, hogy a tagállamok közötti többoldalú kiadatási rendszert az igazságügyi hatóságok közötti, az elítéltek vagy gyanúsítottak büntetőítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő, a kölcsönös elismerés elvén nyugvó átadásának rendszerével váltsa fel (a C-123/08. sz. Wolzenburg-ügyben 2009. október 6-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-9621. o.] 56. pontja).

36 A kerethatározat rendszerének alapjául szolgáló kölcsönös elismerés elve ez utóbbi 1. cikkének (2) bekezdése értelmében magában foglalja, hogy a tagállamok főszabály szerint kötelesek végrehajtani az európai elfogatóparancsot (a C-388/08. PPU. sz., Leymann és Pustovarov ügyben 2008. december 1-jén hozott ítélet [EBHT 2008., I-8993. o.] 51. pontja).

37 A tagállamok ugyanis egy ilyen elfogatóparancs végrehajtását kizárólag a kerethatározat 3. cikkében meghatározott kötelező megtagadási okok esetén, illetve a 4. cikkben felsorolt esetekben tagadhatják meg (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Leymann és Pustarov ügyben hozott ítélet 51. pontját).

38 E tekintetben az „ugyanazon cselekmények" kerethatározat 3. cikkének 2. pontjában szereplő fogalma nem bízható a tagállamok igazságügyi hatóságainak nemzeti joguk szerinti értékelésére. Az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből ugyanis az következik, hogy amennyiben e rendelkezés nem utal a tagállamok jogára e fogalmat illetően, az Unió egész területén önállóan és egységesen kell értelmezni (lásd analógia útján a C-66/08. sz. Kozłowski-ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6041. o.] 41. és 42. pontját). E fogalom tehát az uniós jog önálló fogalmának minősül, és mint ilyen az EUMSZ-hez csatolt, átmeneti rendelkezésekről szóló 36. jegyzőkönyv VII. címében meghatározott feltételek szerint előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képezheti bármely olyan bíróság részéről, amely előtt erre vonatkozó jogvita van folyamatban.

39 Meg kell jegyezni, hogy az „ugyanazon cselekmény" fogalma az SMVE 54. cikkében is szerepel. Ennek keretében az említett fogalmat úgy értelmezték, hogy az kizárólag a történeti tényállásra vonatkozik, és magában foglalja az egymáshoz elválaszthatatlanul kötődő konkrét körülmények együttesét, függetlenül e tényállás jogi minősítésétől és a védett jogi tárgytól (lásd a C-436/04. sz. Van Esbroeck-ügyben 2006. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-2333. o.] 27., 32. és 36. pontját, valamint a C-150/05. sz. Van Straaten-ügyben 2006. szeptember 28-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-9327. o.] 41., 47. és 48. pontját).

40 Tekintettel az SMVE 54. cikkének és a kerethatározat 3. cikke 2. pontjának közös céljára, amely annak elkerülésére irányul, hogy adott személy ellen ugyanazon cselekmény miatt újból büntetőeljárás induljon, vagy újabb büntetőítélet szülessen, el kell ismerni, hogy a fogalomnak az SMVE keretében adott értelmezése a kerethatározat vonatkozásában is megállja a helyét.

41 Amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság tudomására jut, hogy a tagállamok egyikében jogerős ítélet született „ugyanazon cselekmény" alapján, mint amelyre az előtte lévő európai elfogatóparancs irányul, az említett hatóságnak a kerethatározat 3. cikkének 2. pontjával összhangban meg kell tagadnia az említett elfogatóparancs végrehajtását, feltéve hogy elítélése esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélkező tagállam joga szerint az már nem hajtható végre.

42 Előzetes döntéshozatal iránti kérelmében a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy első látásra úgy véli, hogy azon cselekményeket, amelyeken a 2005. november 30-i jogerős ítélet alapul, tudniillik hogy G. Mantello 2005. szeptember 13-án Vittoriában 155,46 g kokaint tartott tiltott módon a birtokában, az „ugyanazon cselekmény" fogalmára tekintettel az elfogatóparancsban szereplő cselekményektől különbözőnek tekinti, azaz megkülönböztette egyfelől a G. Mantello bűnszervezetben – futárként, közvetítőként és beszerzőként – való részvételével kapcsolatban 2004 januárja és 2005 novembere között megvalósult cselekményeket, másfelől pedig az ugyanezen időszakban, több olasz és német városban elkövetett tiltott kábítószer-birtoklást.

43 Ekképpen meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdései valójában inkább a „jogerős ítélet" fogalmára vonatkoznak, és nem az „ugyanazon cselekmény" fogalmára. E bíróság ugyanis azt szeretné tudni, hogy amennyiben az olasz nyomozók a 2005. november 30-i ítélet meghozatalának időpontjában rendelkeztek elegendő

bizonyítékkal a 2004 januárja és 2005 novembere közötti időszakban elkövetett cselekményeket illetően G. Mantello bűnszervezetben való részvételének, valamint a tiltott kábítószer-birtoklásnak a bizonyításához, ezen ítélet tekinthető-e nem csupán a 2005. szeptember 13-i elkülönült cselekmények vonatkozásában a tiltott, további értékesítésre szánt kábítószer birtoklása tekintetében bűnösséget megállapító jogerős ítéletnek, hanem egyben olyan ítéletnek is, amely az elfogatóparancsban szereplőkhöz hasonló vádak alapján történő későbbi büntetőeljárások akadályát képezi.

44 Más szavakkal e bíróság arra vár választ, hogy azon körülmény alapján, miszerint a nyomozó hatóságok rendelkeztek bizonyítékokkal az elfogatóparancs által érintett jogsértéseket képező cselekményekkel kapcsolatban, azonban azokat nem terjesztették a Tribunale di Catania elé, amikor ez utóbbi a 2005. szeptember 13-i elkülönült cselekmények vonatkozásában ítéletet hozott, úgy lehet-e tekinteni, hogy az említett elfogatóparancsban kifejtett cselekmények tekintetében jogerős ítéletnek minősíthető határozatról van szó.

45 E tekintetben meg kell állapítani, hogy úgy kell tekinteni, hogy a keresett személyt valamely tagállam a kerethatározat 3. cikkének 2. pontja értelmében ugyanazon cselekményért már jogerősen elítélte, amennyiben a büntetőeljárás következtében a büntetőjogi felelősségre vonhatóság véglegesen megszűnik (lásd analógia útján a C-187/01. és C-385/01. sz., Gözütok és Brügge egyesített ügyekben 2003. február 11-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-1345. o.] 30. pontját, valamint a C-491/07. sz. Turanský-ügyben 2008. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-11039. o.] 32. pontját), illetve amennyiben valamely tagállam igazságügyi hatóságai olyan határozatot hoztak, amelyben a gyanúsítottat jogerősen felmentették a terhére rótt cselekmények tekintetében (lásd analógia útján a fent hivatkozott Van Straaten-ügyben hozott ítélet 61. pontját, valamint a fent hivatkozott Turanský-ügyben hozott ítélet 33. pontját).

46 A kerethatározat 3. cikkének 2. pontja szerinti ítélet „jogerős” mivoltát azon tagállam joga szerint kell értékelni, amelyben az ítéletet meghozták..

47 Ekképpen az olyan határozat, amely az adott személy ellen büntetőeljárást megindító tagállam joga szerint bizonyos cselekmények vonatkozásában nem szünteti meg nemzeti szinten a büntetőjogi felelősségre vonhatóságot, főszabályként nem képezheti eljárásjogi akadályát annak, hogy az Unió egy másik tagállamában ugyanazon cselekmény miatt ugyanazon személy ellen adott esetben büntetőeljárás induljon vagy folytatódjon (lásd analógia útján a fent hivatkozott Turanský-ügyben hozott ítélet 36. pontját).

48 E tekintetben az együttműködés SMVE 57. cikkében meghatározott keretéhez hasonlóan a kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése lehetőséget biztosít a végrehajtó igazságügyi hatóság számára, hogy jogi információkat kérjen azon tagállam igazságügyi hatóságától, amelynek területén a határozatot hozták, e határozat pontos jellegére vonatkozóan, annak megállapítása érdekében, hogy e határozat az említett tagállam joga alapján olyan jellegűnek tekinthető-e, amely nemzeti szinten véglegesen megszünteti a büntetőjogi felelősségre vonhatóságot (lásd ebben az értelemben analógia útján a fent hivatkozott Turanský-ügyben hozott ítélet 37. pontját).

49 Az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróság pontosan a kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdésében meghatározott együttműködést alkalmazta. Válaszában a kibocsátó igazságügyi hatóság egyértelműen kijelentette, hogy az olasz jog értelmében a vádlottat jogerősen elítélték kábítószer tiltott birtoklásának elkülönült bűncselekménye miatt, azonban az elfogatóparancsban hivatkozott büntetőeljárások más – a szervezett bűnözés bűncselekményével, és egyéb tiltott kábítószer-továbbértékesítés céljából történő birtoklása bűncselekményével kapcsolatos – tényállásokra vonatkoznak, amelyekre nem vonatkozott a 2005. november 30-i ítélet. Ekképpen, jóllehet a nyomozóhatóságok már rendelkeztek egyes tényszerű információkkal e jogsértéseket illetően, a kibocsátó igazságügyi hatóság válaszából kitűnik, hogy a Tribunale di Catania első ítélete nem tekinthető olyan jellegűnek, amely nemzeti szinten véglegesen megszünteti a büntetőjogi felelősségre vonhatóságot az elfogatóparancsban meghatározott tényállások tekintetében.

50 Következésképpen az alapügyben felmerültekhez hasonló körülmények között, ahol a kibocsátó igazságügyi hatóság, a végrehajtó igazságügyi hatóság kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése szerinti információkérésére válaszul indokolással alátámasztva egyértelműen megállapítja, hogy a korábbi ítélet nem vonatkozott az elfogatóparancsban meghatározott tényállásokra, és így nem képezi akadályát az említett elfogatóparancsban meghatározott büntetőeljárásoknak, ezen végrehajtó igazságügyi hatóságnak le kell vonnia a következtetéseket a kibocsátó igazságügyi hatóság válaszában kifejtett értékelésből.

51 Tekintettel a fenti megfontolásokra, a kérdést előterjesztő bíróság számára azt a választ kell adni, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátása és végrehajtása tekintetében a kerethatározat 3. cikkének 2. pontjában szereplő „ugyanazon cselekmény" fogalma az uniós jog önálló fogalmának minősül. Az alapügyben felmerülő körülményekhez hasonló körülmények között, amikor a végrehajtó igazságügyi hatóság kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése szerinti információkérésére válaszul a kibocsátó igazságügyi hatóság a nemzeti joga alapján és az „ugyanazon cselekménynek" a kerethatározat ugyanezen 3. cikkének 2. pontjában foglalt fogalmából eredő követelményekre tekintettel egyértelműen megállapította, hogy a korábbi ítélet nem tekinthető az elfogatóparancsban meghatározott tényállások tekintetében jogerős ítéletnek, és így nem képezi akadályát az említett elfogatóparancsban meghatározott büntetőeljárásoknak, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak nincs oka ezen ítélettel összefüggésben a végrehajtás kötelező megtagadásának az említett 3. cikk 2. pontjában meghatározott okát alkalmazni.

A költségekről

52 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az európai elfogatóparancs kibocsátása és végrehajtása tekintetében az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 3. cikkének 2. pontjában szereplő „ugyanazon cselekmény" fogalma az uniós jog önálló fogalmának minősül.

Az alapügyben felmerülő körölményekhez hasonló körülmények között, amikor a végrehajtó igazságügyi hatóságnak e kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése szerinti információkérésére válaszul a kibocsátó igazságügyi hatóság a nemzeti joga alapján és az „ugyanazon cselekménynek" a kerethatározat ugyanezen 3. cikkének 2. pontjában foglalt fogalmából eredő követelményekre tekintettel egyértelműen megállapította, hogy a korábbi ítélet nem tekinthető az elfogatóparancsban meghatározott tényállások tekintetében jogerős ítéletnek, és így nem képezi akadályát az említett elfogatóparancsban meghatározott büntetőeljárásoknak, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak nincs oka ezen ítélettel összefüggésben a végrehajtás kötelező megtagadásának az említett 3. cikk 2. pontjában meghatározott okát alkalmazni.

Aláírások